

naar han nødtvungen maatte være disses Veiviser. Flere Fortællinger om Individuer af denne Slægt findes i mine „Lappiske Eventyr og Folkesagn“.

Lappernes Noaider eller Schamaner og deres Runebom eller Troldtromme.

Om Lappernes hedenske Religion vil man finde mere eller mindre berettet i de fleste Reisebeskrivelser eller Værker om hine nordlige Trakter. Da jeg har gjort denne til Gjenstand for særskilt Behandling i et eget Arbejde, vil jeg her blot omtale den Rolle, som deres Noaider eller Vismænd spillede, og deres Orakel eller Spaatrommen.

Alle de turanske Folkefærd have troet paa Schamaner eller Vismænd. Lapperne kaldte sine: Noaider. Ordet betyder nu i Lappisk En, der forstaar sig paa Trolddom, En, der kjender til overnaturlige Hjælpemidler, en Hexemester. Noaiderne vare imidlertid ikke blot Folkets Præster eller Vismænd, Spaamænd og Raadgivere, men ogsaa deres Læger. De vare i det Hele taget Mellemmænd mellem Guderne — eller Aandeverdenen — og Menneskene. Usynlige Væsener og magiske Midler stode til deres Raadighed, de kunde gavne og skade Mennesker og Dyr og bleve derfor tagne paa Raad baade i Godt og Ondt. Derimod finder man ingen bestemt Antydning til, at de have været Folkets Dommere eller Voldgiftsmænd i Trætter. Skjønt Noaidernes Tal var meget stort, kunde dog ikke en og hver uden videre blive Noaide, endnu mindre opnaa nogen Anseelse som saadan. I Virkeligheden var det kun meget Faa, som havde erhvervet sig Ry i en videre Kreds. Men jo større Ry, des større var ogsaa Fortjenesten; thi de bleve betalte for sin Bistand og sine Raad. Noaiderne havde ikke nogen bestemt Kreds eller